

KETUNAJOKOKEEN (KEAJ) SÄÄNNÖT JA OHJEET

Sääntö hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 28.5.2023

Ohje hyväksytty Kennelliitossa 18.4.2023

Voimassa 1.8.2023 alkaen

Osallistuessaan kokeeseen koiran omistaja, haltija, ohjaaja tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä ja näihin sääntöihin liittyviä ohjeita sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. (Liitevihko).

1. Ketunajokokeiden tarkoitus

Ketunajokokeiden tarkoituksena on ajavien koirien ketun ajo-ominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoimintansa kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuksien tarjoaminen näihin sääntöihin pohjautuen. Ketunajokokeissa ei ole tarkoitus vahingoittaa riistaeläintä tai koira, eikä altistaa niitä kohtuuttomalle rasitukselle.

2. Koelajit

Ketunajokokeet voivat olla luonteeltaan yleisiä, yhdistyksen jäsenten välisiä, rotujärjestön alaisten rotujen kokeita tai kokeita, joihin osallistumisesta määrätään erillisillä Kennelliiton hyväksymillä kilpailusäännöillä tai ohjeilla.

3. Osallistumisoikeudet ja rajoitukset

3.1. Oikeudet

Ketunajokokeeseen saavat osallistua FCI:n ajavien koirien roturyhmään kuuluvat rodut. Osallistuvien koirien on täytettävä Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset sekä sen tulee olla vähintään 9 kk ikäinen. Koira saa kilpailla ilman näyttelytulosta, kunnes se on saavuttanut yhden KEAJ 1 palkinnon. Sen jälkeen koiran tulee olla palkittu FCI:n hyväksymän maan kenneljärjestön hyväksymässä näyttelyssä. Koetoimikunnan ja ylituomarin on tarkistettava osallistumisoikeus.

3.2. Rajoitukset

Kokeen järjestäjä voi perua kokeen, mikäli osallistujia on vähemmän kuin kolme (3). Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää ilmoittautumisjärjestyksen mukaisesti, jos koejärjestelyt niin vaativat.

Kokeeseen ei saa osallistua:

- 1) Sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira.
- 2) Kantava narttu 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika on 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 vuorokautta penikoimisen jälkeen.
- 3) Koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia.
- 4) Kiimainen narttu.
- 5) Koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille tai
- 6) Kennelliiton ohjeiden mukaisesti osallistumiskieltoon määrätty koira.

4. Jääviys

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö (Liitevihko)

5. Kokeen siirto ja peruuttaminen

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

6. Ylituomari ja hänen varamiehensä

Ylituomarin ja hänen varamiehensä on oltava Kennelliiton hyväksymä ko. koemuodon ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus. Ylituomarin on oltava Kennelliiton ja Suomen Ajokoirajärjestön tai Suomen Beaglejärjestön jäsen.

7. Muut tuomarit

Palkintotuomareita on koeryhmässä kaksi tai kolme. Jos käytetään kolmea tuomaria, on joka koeryhmässä oltava kolme tuomaria. Kolmannelta tuomarilta otetaan huomioon vain ajoaika. Ryhmänjohtajan tulee olla vähintään 18-vuotias ja palkintotuomarin vähintään 15-vuotias.

7.1. Palkintotuomarin pätevyys

Palkintotuomarilla on oltava voimassa oleva ketunajokokeen palkintotuomarin pätevyys. Palkintotuomarina voi tarvittaessa toimia myös palkintotuomarikurssin suorittanut harjoittelija, ellei kyseisen kokeen järjestämisohje toisin määrää.

7.2. Ryhmänjohtaja

Ylituomari nimeää palkintotuomariryhmässä yhden ryhmänjohtajaksi, jonka antamia ohjeita on noudatettava. Ryhmänjohtajan on oltava joko Kennelliiton tai Suomen Ajokoirajärjestön tai Suomen Beaglejärjestön jäsen, muiden tuomarien on oltava joko Kennelliiton tai sen jäsenyhdistyksen jäseniä.

8. Rotukohtainen arvostelu

Ajavien koirien ominaisuudet ja työskentely arvioidaan näiden sääntöjen liitteenä olevien Kennelliiton hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Milloin kokeeseen osallistuu eri rotuisia koiria, tuomarin pitää olla perehtynyt riittävästi koemuotoon osallistuvien koirien rodunomaiseen työskentelyyn.

9. Koeluokka ja koeaika

Ketunajokoe on yksiluokkainen, tietylle päivämäärälle tai koekauden ajalle myönnetty yksipäiväinen koe. Ketunajokoetapahtuma voidaan myös järjestää kahtena peräkkäisenä päivänä pidettävänä erillisinä ketunajokokeina.

Silloin koiralla on oltava eri maasto ja eri tuomarit kumpanakin päivänä. Koiran sijoitus määräytyy kummankin kokeen yhteenlasketun pistemäärän mukaan.

9.1 Koekauden kestävä koe

Koekauden kestävä ketunajokokeen yksityiskohtaiset erillisohjeet on tarkemmin määritelty näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

9.2. Suoritukseen liittyviä käsitteitä

1) Koiranohjaaja luopuu kesken kokeen	Luopui
2) Tuomari keskeyttää koesuorituksen	Keskeytettiin
3) Koira suljetaan kokeesta	Suljettu

Luopuminen, keskeyttäminen ja sulkeminen määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

10. Koiran loukkaantuminen

Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä. Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja, ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa. Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.

11. Vastuukysymykset

Koiranomistaja, ohjaaja ja/tai haltija vastaa koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista.

12. Kokeen arvosteluperusteet

12.1. Arvostelu

Ketunajokokeen lopputulos on ominaisuuspisteiden ja ajoajan pisteiden summa.

Koiran työskentely kokeessa arvostellaan seuraavasti:

Ajoajasta voi saada enintään	30 pist.
Ominaisuuspisteet yhteensä enintään	70 pist.
Kokonaispisteet enintään	100 pist.

Ajoajan pisteet

- neljä ajominuuttia antaa yhden pisteen (1 min = 0,25 pistettä)
- jos ajo päättyy kohtuuttomaan häiriöön kokeen aikana, voidaan ajopisteitä korottaa 3:lla.
- louheen päättyneestä ajosta määräytyy ajopisteet erillisen taulukon mukaan.

Ominaisuuspisteet

Ominaisuudet arvioidaan koko työskentelyajan perusteella, myös silloin kun koiranojaaja ilmoittaa luopumisesta tai kun koe keskeytetään. Tulokseen otetaan tuomareiden numeroiden keskiarvo.

On varottava, ettei toteamattomaksi jäänyt kohtuuton häiriö pääse aiheuttamaan virheellistä arviointia.

Haku

- Hakuvarmuus ja tehokkuus	1-10 pist.
- Hakunopeus ja eteneminen	1-10 pist.
- Metsästysinto ja hakusitkeys	1-10 pist.
- Hakutyöskentely ja yleisvaikutus	1-10 pist.

Ajo

- Ajon sujuvuus ja nopeus	1-10 pist.
- Metsästysinto ja ajotyöskentelyn yleisvaikutus	1-10 pist.

Haukku

- Haukku	1-10 pist.
----------	------------

12.2. Palkintosijaan oikeuttavat pisteet

1. palkinto vähintään	75
2. palkinto vähintään	60
3. palkinto vähintään	50

13. Muutokset sääntöihin ja ohjeisiin

Suomen Ajokoirajärjestön yhdistyskokouksen hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset vahvistaa Kennelliiton hallitus.

Näihin sääntöihin liittyvät yleis- ja arvosteluohjeet vahvistaa Kennelliitto Suomen Ajokoirajärjestön esityksestä. Suomen Ajokoirajärjestö vahvistaa sääntöihin liittyvät toimintaohjeet.

14. Erimielisyydet ja valitukset

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

15. Pakottavat syyt

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määrääjäksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

KETUNAJOKOKEEN (KEAJ) YLEISOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 18.4.2023.

Voimassa 1.8.2023 alkaen.

1. Järjestämisluvan myöntäminen

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä ketunajokokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliito myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Muiden kokeiden luvat myöntää kennelpiiri.

2. Kokeen anominen

2.1. Kokeen anoja ja järjestelyistä vastaava

Kokeen anoo järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka pitää olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys (yhdistykset).

2.2. Anomisen määräaika

Koe on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana (Liitevihko). Hyväksytty koe tulee järjestää myönnettynä ajankohtana ja vain poikkeustapauksissa se voidaan siirtää tai peruuttaa.

3. Kokeeseen ilmoittautuminen ja kokeesta poisjääminen

3.1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen ilmoittaudutaan järjestäjän määräämällä tavalla. Koiranomistajille ilmoitetaan kokeeseen pääsystä viimeistään heti ilmoittautumisajan päätyttyä.

3.2. Jälki-ilmoittautuminen

Jälki-ilmoittautumista ei hyväksytä.

3.3. Poisjääminen

Ilman pätevää syytä pois jäänyt on aina velvollinen maksamaan osanottomaksun. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima sekä koiran tai koiranohjaajan sairaus. Poisjäämisestä on ilmoitettava koetoimikunnalle heti esteen ilmetyä.

4. Kokeen tulokset

4.1. Tulosten tarkistus

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki tiedot, laskelmat ja tulokset koetallennusohjelmassa ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi.

Koepöytäkirjaan merkitään kokeen päättymisaika.

Koe katsotaan päättyneeksi, kun ylituomari on vahvistanut ja julkistanut tulokset.

Kokeen päättyessä koiranohjaajalle annetaan koirakohtainen pöytäkirja sähköisesti tai hänen niin halutessaan tulosteena.

4.2. Tulosten lähettäminen

Koetulokset on lähetettävä koetallennusohjelmasta koiratietokantaan viikon kuluessa kokeen päättymisestä.

5. KESKUSPAIKKA

Kokeelle tulee järjestää tarkoituksenmukainen keskuspaikka, joka on sijainniltaan mahdollisimman keskeinen koemaastoihin nähden.

6. KOEMAASTOT

Kutakin koira kohti on varattava koemaasto. Lisäksi on varattava tarpeellinen määrä varamaastoja. Maastojen tulee olla riittävän laajat ja niiden tulee sijaita tarpeeksi kaukana toisistaan. Käytettävistä maastoista päättää koetoimikunta. Ylituomari hyväksyy koemaastot kullekin palkintotuomariryhmälle.

Koe on suoritettava arvotussa tai sovitussa koemaastossa. Varamaastoon voidaan siirtyä, mikäli olosuhteet ovat muuttuneet sellaisiksi, ettei arvotussa tai sovitussa maastossa voida koira koetella. Käytössä olevat varamaastot on nimettävä ennen kokeen alkua.

7. KOKEEN KULKU

Koe alkaa ylituomarin puhuttelulla ja päättyy ylituomarin loppupuheenvuoroon, tulosten julkistamiseen ja mahdolliseen palkintojen jakoon.

Ylituomarin puhuttelu pidetään koepäivän aamuna tai koetta edeltävänä iltana, mikäli järjestelyt sitä vaativat.

7.1. Koirien arvonta maastoihin

Koira osallistuu kokeeseen, jos se on mukana arvonnassa.

Koirat arvotaan maastoihin ylituomarin puhuttelun jälkeen, mikäli järjestelyt eivät vaadi tekemään sitä etukäteen. Arvonta suoritetaan ylituomarin hyväksymällä puolueettomalla tavalla.

Mikäli ilmenee voittamattomia järjestelyvaikeuksia, ylituomarilla on arvonnin jälkeenkin oikeus siirtää palkintotuomareita ryhmästä toiseen.

7.2. Koiran koettelu aika

Koettelu aika tulee aloittaa ylituomarin määräämänä koirien irtilaskuaikana. Ylituomarin tulee puhuttelussa määrätä koiran irtilaskulle aikaraja, johon mennessä koira on koeaamuna viimeistään laskettava irti, ellei voittamaton este aiheuta viivytystä.

7.3. Koiran työskentely aika

Koiran työskentely aika, enintään 420 minuuttia (7 tuntia), muodostuu hakutyöskentely ajasta ja ajotyöskentely ajasta. Työskentely aikaa on se aika, jonka koira itsenäisesti työskennellen käyttää ketun hakemiseen, ajamiseen ja hukkatyöskentelyyn (louheenmenon ilmaisemiseen).

Hakutyöskentely aika on enintään 240 minuuttia (4 tuntia) ja ajotyöskentely aika enintään 180 minuuttia (3 tuntia).

Työskentely aika kuuluu myös silloin, kun koira hakee tai ajaa muita eläimiä.

7.4. Hakutyöskentely aika

Hakutyöskentely aika on enintään 240 minuuttia ja se muodostuu siitä ajasta, minkä koira käyttää ketun hakuun ja mahdolliseen lisähakuun. Ellei koira ole saanut tänä aikana kettua ajoon, katsotaan koe päättyneeksi.

Mikäli hakutyöskentely aikaa on jäänyt jäljelle, voidaan ottaa lisähaku haettamalla uutta kettua, jos se

käytännössä on mahdollista.

Muun eläimen kuin ketun hakua ei arvostella. Haun päättyessä muun eläimen ajoon, otetaan haun arvostelussa huomioon vain se osa, mikä oli ehditty todeta ketun hauksi. Muun eläimen hakuun ja ajoon käytetty aika kuuluu hakutyöskentelyaikaan. Hyvät olosuhteet eivät saa vaikuttaa arvosteluun alentavasti, vaativat olosuhteet voivat korottaa arvostelua.

Lisähaku on tulokseen johtaneen haun (ajoon päättynyt haku, louheen tms. päättynyt haku) sekä kohtuuttoman häiriön jälkeinen haku.

Hakutyöskentelyssä (hauilla tai lisähauilla) auton käyttäminen ei ole sallittua (edessä juoksuttaminen), autoa voidaan käyttää ainoastaan ryhmän siirtymiseen.

7.5. Ajotyöskentelyaika

Ajoaikaa koiralla on 120 minuuttia, kuulumattomissa tapahtuneen ajon korvaamiseksi voidaan käyttää enintään 60 minuuttia lisäaikaa (ei ole tarkoitettu hukkien paikkaamiseksi). Ajoaikaan sisältyy se aika, jonka koira käyttää ketun ajoon ja hukkatyöskentelyyn. Myös mahdollisen lisähaun jälkeen alkaneesta ajosta voidaan jäljellä olevan ajotyöskentelyajan puitteissa ottaa ajoaikaa.

Ainoastaan kuultu, haukkuen tapahtuva ajo hyväksytään. Hukka on silloin, kun koira ei seuraa haukkuen ajettavan jälkiä. Ajoaikaan lasketaan jokainen minuutti, jonka aikana koira on haukkuen ajanut kettua. Ajoaikaan ei lasketa sellaista hukkaa, joka on viisi (5) minuuttia tai sitä pidempi tauko ajossa. Jos ajoerän loppuminuuteilla syntyy hukka, jatketaan erää, kunnes selviää, onko kyseessä sellainen hukka, joka on vähennettävä ajoajasta. Hukkahaukahteluksi todettu ja minuutteja ei lasketa ajoaikaan.

Ajoaika 120 minuuttia on aina käytettävä loppuun, vaikka ajoajan pisteet täytyisivät aiemmin.

Ajon aikana tapahtunut muun eläimen hakuun tai ajoon käytetty aika lasketaan hukaksi.

Kun olosuhteista tai muista seikoista johtuen ajo etenee kuulumattomiin, voidaan ajoa seurata tarvittaessa koiran paikannuslaitteesta.

Paikannuslaitteesta kuunneltu ja todettu ajo merkitään maastokorttiin sahanlaitaviivalla ja hyväksytään koiralle ajoksi, kun koiran suoritus on kaikilta osin pystytty arvostelemaan ajoerän aikana ja palkintotuomarit ovat varmistuneet paikannuslaitteen luotettavuudesta.

Tutka- ja radiolaitteella saadut havainnot koiran haukusta hyväksytään ajoksi liitteen Paikannuslaitteen käyttö arvostelun apuvälineenä ajokokeessa/ketunajokokeessa mukaisesti.

7.6. Luopuminen kokeesta

Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa koetteluajan päättymiseen saakka. Koesuoritus arvostellaan luopumisilmoitukseen asti.

7.7. Kokeen keskeyttäminen

Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja, ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa. Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa.

Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa:

- Olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, että kokeen jatkaminen olisi eläinsuojelumääräysten vastaista.

- Tällaisia olosuhteita ovat koiraa vahingoittava jääkuori, jäänyt lumikerros, kova pakkanen tai helle.
- Koira vahingoittuu kokeen aikana niin, että sen koetteleminen voidaan katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi.
  - Luonnon olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky).
  - Pimeään tulo estää kokeen jatkamisen. (Katso kohta 8.1. Kohtuuton häiriö)
  - Mikäli ajoerä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, koe voidaan keskeyttää koiranohjaajan niin halutessa.

7.8. Sulkeminen kokeesta

Koira suljetaan kokeesta, jos se kieltäytyy työskentelemästä, estää tottelemattomuudellaan kokeen jatkamisen, antaa hakiessaan ääntä niin runsaasti, ettei tiedetä, hakeeko vai ajaako koira tai on ajossa niin löysä tai antaa ääntä niin vähän, etteivät tuomarit voi seurata ajon kulkua.

Koira suljetaan niin ikään kokeesta, jos se koetteluajana ajaa sorkkaeläintä (poisluettuna villisika) yhteensä 30 minuuttia. Mikäli koiraa ei saada kytketyksi, seurataan ajoa koetteluajan päätyttyäkin, jotta nähdään, johtaako se sulkemiseen vai ei.

Koira suljettakoon kokeesta myös silloin, kun se toistuvasti jättää ketun yöjäljen tai ketunajon sekä alkaa hakea tai ajaa muuta eläintä, eikä tottelemattomuuttaan anna kytkeä, vaikka on ohjaajan lähituntumassa.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, kun koiranohjaaja rikkoo tahallisesti sääntöjä tai kytkee koiran ilman palkintotuomarin lupaa tai ei noudata kehotuksesta huolimatta palkintotuomarin ohjeita.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, jos koiranohjaajan pyynnöstä ylituomarin hyväksymät, ryhmään kuulumattomat henkilöt tahallisesti häiritsevät kokeen kulkua tai palkintotuomareiden työskentelyä, eivätkä noudata palkintotuomarin antamia ohjeita.

7.9. Tuloksen laskeminen

Loppuun viedyssä ja keskeytetyssä kokeessa tulos lasketaan. Jos koira suljetaan tai koiranohjaaja luopuu kesken kokeen, tulosta ei lasketa.

Keskeytyksen, sulkemisen ja luopumisen syy merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuksia kohtaan.

8. KOHTUUTON HÄIRIÖ KOKEEN AIKANA

8.1. Kohtuuton häiriö

Haun tai ajon aikana voi sattua koirasta riippumaton kohtuuton häiriö, joka keskeyttää koiran koettelemisen.

8.2. Häiriön toteaminen

Jos on aihetta epäillä kohtuuttoman häiriön keskeyttäneen haun tai ajon, palkintotuomareiden on viipymättä pyrittävä toteamaan keskeytyksen syy. Ellei häiriön syytä voida vakuuttavasti todeta, katsottakoon keskeytys hukaksi. Päätöksen kohtuuttoman häiriön hyväksymisestä tekee palkintotuomari.

8.3. Erityistapahtumat

Mahdolliset suurpetojen ja petolintujen vaikutukset koiran käyttäytymiseen kokeen aikana tulee pyrkiä aina selvittämään, ettei tule virhearviointeja. Eläimen laji merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

9. PALKINTOTUOMARIN ARVOSTELUN MUUTTAMINEN

Ylituomarin tehtävänä on valvoa, että kokeissa tarkoin noudatetaan Kennelliiton hyväksymiä ketunajokokeiden

sääntöjä ja ohjeita. Ylituomarin velvollisuus on muuttaa palkintotuomareiden arvostelua, jos hän erää seurattuaan tai palkintotuomareiden selostuksen kuultuaan on vakuuttunut, ettei arvostelu ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.

10. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto Suomen Ajokoirajärjestön esityksestä.

KETUNAJOKOKEIDEN (KEAJ) ARVOSTELUOHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 21.2.2023. Voimassa 1.8.2023 alkaen.

1. KOERYHMÄ, SEN VELVOLLISUUDET JA TEHTÄVÄT

Koeryhmä

Koeryhmän muodostavat palkintotuomarit ja koiran ohjaaja. Ryhmän jäseniä ovat myös nimetyt 1-2 palkintotuomariharjoittelijaa ja opas.

Koeryhmään kuulumattomat henkilöt, jotka saavat seurata koesuoritusta ryhmänjohtajan valvonnassa, hyväksyy tapauskohtaisesti ylituomari.

1.1. Palkintotuomarin tehtävät

1) Palkintotuomarin on aina tuomarin tehtävään lähtiessään otettava mukaan koesäännöt ja todisteet, joista ilmenee hänen muodollinen pätevyytensä tehtävään.

Palkintotuomarin tulisi osallistua ylituomarin puhutteluun.

2) Sääntöjä on noudatettava kirjaimellisesti. Palkintotuomariohjeita soveltaessaan on palkintotuomarilla mahdollisuus käyttää harkintaa, kunhan hän pystyy perustelemaan ratkaisunsa, eikä se ole ristiriidassa sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden kanssa.

3) Mikäli koeolosuhteet muuttuvat koettelon aikana koemaastossa sellaisiksi, että koiran koettelu voidaan katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi, on koettelu keskeytettävä, otettava yhteyttä ylituomariin sekä harkittava mahdollisuutta varamaastoon siirtymisestä.

4) Palkintotuomarin tulee arvioida koiran työskentelyä oikein. Hän ei saa antaa entisen tuntemuksen, kuulopuheiden, koiran ohjaajan puheiden eikä aikaisempien koetulosten vaikuttaa arviointiin. Hänen on otettava huomioon vain se, minkä itse toteaa ja harkitsee oikeaksi. Toisaalta hän voi, niin harkittuaan, oman arviointinsa perusteena pitää myös palkintotuomaritoverinsa havaintoja.

5) Palkintotuomarin on kartettava liian nopeita johtopäätöksiä ja liiallista itsevarmuutta. Hänen tulee osoittaa eri tilanteissa sopeutumiskykyä ja joustavuutta ja hänen tulee suhtautua muihin ryhmän jäseniin ystävällisesti. Palkintotuomari ottakoon huomioon koiranohjaajan toivomukset, jotka eivät ole sääntöjen vastaisia tai kohtuuttomia eivätkä vaikuta haitallisesti kokeen kulkuun.

6) Palkintotuomarin on seurattava koko ajan mahdollisimman tiiviisti koiran toimintaa sitä kuitenkaan häiritsemättä niin haun, ajon kuin hukan selvittelynkkin aikana. Eri ominaisuuksien arviointeja ei pidä kytkeä toisiinsa.

7) Koiran kokeilun tulee tapahtua arvotussa koemaastossa, ellei koiran seuraaminen pakota ryhmää siirtymään koemaaston ulkopuolelle.

8) Varamaastoon voidaan siirtyä, jos koemaaston olosuhteet ovat sellaiset, ettei koiraa voida kokeilla arvotussa maastossa. Ryhmän arvio heikosta kettukannasta ei kuitenkaan oikeuta siirtoon. Varamaastoon siirtymisestä päättää ryhmätuomari, ellei ylituomari ole saapuvilla tai nopeasti tavoitettavissa.

9) Jos koira joutuu kokeen aikana vaaraan, koeryhmän jäsenten velvollisuus on ryhtyä heti pelastustoimiin.

1.2. Ryhmänjohtajan tehtävät

1) Ylituomarin nimeämä ryhmänjohtaja johtaa koeryhmää ja vastaa siitä, että ryhmä toimii ketunajokesäntöjen, annettujen ohjeiden ja hyvän kenneltävän mukaisesti. Ryhmänjohtajan on oltava ylituomarin puhuttelussa, ellei ylituomari erityisestä syystä ole antanut hänelle erivapautta.

2) Ryhmänjohtaja huolehtii palkintuomareiden kellojen tarkistuksesta ennen kokeen alkua. Hän päättää viime kädessä ryhmän yleisestä kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, koiran irtilaskun ajankohdasta ja paikasta sekä kytkemisestä ottaen huomioon koiran ohjaajan kohtuulliset toivomukset. Ryhmänjohtaja antaa ryhmän jäsenille sijoittumista ja toimintaa koskevat ohjeet. Hän valvoo ja ohjaa myös palkintotuomariharjoittelijoiden työskentelyä. Ryhmänjohtaja huolehtii siitä, että mahdolliset ryhmään kuulumattomat henkilöt eivät häiritse kokeen kulkua tai palkintotuomareiden työskentelyä.

3) Ryhmänjohtajalla on velvollisuus keskeyttää kokeen aikana vahingoittuneeksi todetun koiran koettelu.

4) Ryhmänjohtaja kutsuu tarpeen vaatiessa palkintotuomarit neuvotteluihin. Hän suorittaa palkintotuomareiden tekemien merkintöjen vertailun ja laskee koiran käyttämän hakuajan, jäljellä olevan hakuajan sekä ajoajan. Samoin hän merkitsee arvostelukorttiinsa palkintotuomareiden eri ominaisuuksista antamien ansiopisteiden keskiarvot, vertaa niitä lisätietonumeroihin ja neuvottelee tarvittaessa arvostelusta toisen tuomarin kanssa.

5) Kun koiran koettelu-aika on päättynyt ja arvostelukortit ovat valmiiksi täytetyt, tulee ryhmänjohtajan näyttää ne koiranohjaajalle.

6) Ryhmänjohtaja luovuttaa arvostelukortit ylituomarille ja antaa suullisen selostuksen kokeen eri tilanteista ja arvosteluperusteista. Palkintotuomareiden, tuomarikokelaiden ja koiranohjaajan tulisi tällöin olla paikalla. Palkintotuomareiden tulee tarkistaa osaltaan, että koirakohtaiseen pöytäkirjaan tehdyt merkinnät ovat oikein suoritettut ja varmentaa ne nimikirjoituksellaan.

1.3. Koiranohjaajaa koskevia ohjeita

1) Koiranohjaajan, jolla tarkoitetaan koiranomistajaa tai hänen edustajaansa, tulee noudattaa ryhmänjohtajan ja palkintotuomarin hänelle antamia ohjeita. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koepäivän ajan, pakottavissa tapauksissa ohjaajan vaihdon hyväksyy ylituomari.

2) Koiranohjaaja ei saa millään tavalla auttaa koiraansa eikä ilman palkintotuomarin lupaa puuttua koiransa työskentelyyn eikä kytkeä koiraansa muulloin kuin luopuessaan kokeesta. Koiran joutuessa ilmeiseen hengenvaaraan tulee koira kuitenkin kytkeä heti. Tällöin asiasta on viipymättä ilmoitettava palkintotuomarille.

3) Koiranohjaajalla on oikeus esittää palkintotuomareille kohtuullisina pidettäviä toivomuksia esimerkiksi kulkusuunnasta tai liikkumisnopeudesta, mutta hän ei saa alituisilla toivomuksillaan eikä muutenkaan häiritä palkintotuomareiden toimintaa.

4) Jos koiranohjaaja ei noudata annettuja ohjeita, rikkoo sääntöjä, häiritsee palkintotuomareiden toimintaa tai esiintyy muuten hyvän tavan vastaisesti, tai hänen pyynnöstään ylituomarin hyväksymät ryhmään kuulumattomat henkilöt eivät noudata annettuja ohjeita tai häiritsevät kokeen kulkua ja tuomareiden toimintaa, ryhmänjohtaja voi sulkea koiran kokeesta. Sulkeminen on heti tilaisuuden tullen ilmoitettava ylituomarille ja esitettävä perusteet tapahtuneelle.

5) Jos koiranohjaaja luopuu kokeesta, hänen on siitä heti ilmoitettava ryhmänjohtajalle. Luopuminen on mahdollista arvonnän vahvistamisen ja koiran koetteluajan päättymisen välisenä aikana.

6) Jos koiranohjaajan näkemys tapahtumien kulusta on erilainen kuin palkintotuomareilla, hän voi ilmaista käsityksensä maastossa palkintotuomareille ja keskuspaikalla ylituomarille.

7) Kokeen aikana koiranohjaajan ja palkintotuomareiden välillä tulee vallita hyvä ja luottamuksellinen yhteishenki.

2. PALKINTOTUOMAREIDEN TOIMINTA KOKEEN ERI TILANTEISSA

2.1. Koiran työskentelyn arvostelu

Ajavan koiran kaksi tärkeintä ominaisuutta ovat riistan löytökyky ja kyky ajaa sitä pitkänkin aikaa. Hyvän metsästyskoiran ajotapa on sellainen, että ajettavasta saadaan usein näköhavaintoja.

Koiran työskentelyn arvostelu tehdään koepäivän päätyttyä. Palkintotuomarin tulee tehdä päivän kuluessa arvostelukorttiinsa muistiinpanoja ja väliarvosteluja apusarakkeisiin koiran ominaisuuksista. Niitä hän voi käyttää päivän kokonaisarvostelua tehdessään.

Koiran kunnolla ja iällä ei ole vaikutusta arviointiin.

2.2. Kohtuuton häiriö

Kohtuuttomaksi häiriöksi katsotaan seuraavat tilanteet, jotka saattavat aiheuttaa koiran kytkemisen ja siirtymisen:

1) Ajettava menee louheen tai muuhun sellaiseen paikkaan, josta koira ei voi sitä itse karkottaa liikkeelle. Ryhmäkään ei saa sitä tehdä. Louhen tyyppi merkitään maastokortin huomautussarakkeeseen (lato, kivi, maaluola, louhi, tms.). Jos kohtuuttoman häiriön jälkeen ajoa jatketaan samalla ketulla, ei ajopisteitä voida korottaa.

2) Koira hakiessaan tai ajaessaan menee sellaiseen paikkaan, jossa se sekä palkintotuomarin että koiranohjaajan mielestä todennäköisesti joutuu hengenvaaraan, kuten vilkasliikenteiselle tielle, rautatielle, heikolle jäälle tms.

3) Koira saavuttaa ajettavan ketun.

4) Joku ampuu ajettavan ketun.

5) Vieras koira keskeyttää haun tai ajon.

6) Vieras koira on yhtynyt ajoon ennen kuin sen ajattamiseen käytetystä ajasta on kulunut 60 minuuttia. Jos ko. ajon ajattamiseen käytetystä ajasta on kulunut vähintään 60 minuuttia, eikä vierasta koiraa yrityksistä huolimatta ole saatu kiinni tai jättämään ajoa, voidaan ajattamista jatkaa, jos vieraasta koirasta ei ole oleellista apua tai häiriötä.

7) Kun ajo alkaa niin myöhään, ettei ole riittävän valoisaa ajon seuraamiseen, koe keskeytetään pimeyden tultua. Illalla alkanutta ajoa ei keskeytetä ennen määräaikaa, jos 60 minuuttia ko. ajon ajattamisajasta on tapahtunut valoisana aikana ja palkintotuomarit katsovat siihen saakka saamansa kokemuksen perusteella

voivansa arvioida koiran työskentelyä valon puutteessakin oikein.

8) Alueella oleva suurpeto tai petolintu häiritsee koiran toimintaa tai on ilmeiseksi vaaraksi koiralle.

Myös muu koirasta riippumaton, palkintotuomareiden hyväksymä tilanne voidaan katsoa kohtuuttomaksi häiriöksi.

Jos kohtuuton häiriö aiheuttaa koiran kytkemisen, koiranohjaaja saa valita irtilaskupaikan.

Kohtuuttoman häiriön viemä aika

Häiriön aiheuttama keskeytys ei kuluta koiran työskentelyaikaa. Arvostelu jatkuu koiran kytkemiseen asti, vaikka kello onkin pysäytetty.

2.3. Toiminta haun aikana

Haun ja lisähaun alkaessa koira lasketaan hakemaan ketun yöjälkiä, jotka kettu on tehnyt koepäivää edeltävänä yönä, tai yöjäljelle.

Ryhmänjohtajan tulee päättää, missä vaiheessa ja miten palkintotuomarit hajaantuvat maastoon seuraamaan koiran hakua ja ajon saantia koiraa häiritsemättä.

Ryhmän on haun aikana selvitettävä mitä koira hakee.

Hakevaa koiraa ei saa auttaa ketun löytämiseksi, eikä sen työskentelyä saa häiritä haun aikana.

Muun eläimen kuin ketun hakua ei arvostella. Jos haku todetaan muun eläimen hauksi tai ajoksi, koira kytketään ja viedään jatkamaan työskentelyä ketulla. Samoin toimitaan myös silloin, kun koira lähtee hakemaan takajälkeen, eikä itse korjaa virhettä.

Haun päättyessä muun eläimen hakuun tai ajoon, arvostellaan ainoastaan se osa, mikä on ehditty todeta ketun hauksi. Maastokorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään, mistä eläimestä on kyse.

Koiran herätellessä yöjäljellä palkintotuomareiden tulee seurata ja varmistua, milloin yöjäljelle haukkuminen muuttuu ajohaukuksi.

Jos koira ei 240 minuutin hakutyöskentelyajan kuluessa saa kettua jalkeille, ilmoittaa ryhmänjohtaja selvästi erän päättymisestä.

Ryhmänjohtajalla on oikeus sulkea koira kokeesta, jos se haun aikana antaa ääntä niin runsaasti, etteivät palkintotuomarit voi olla varmoja, onko kysymyksessä haku vai ajo, tai kun hakulöysyyttä on kertynyt 40 minuutin ajan.

2.4. Toiminta ajon aikana

Ajon alettua ryhmänjohtaja antaa sellaiset ohjeet ryhmän yhteistoiminnasta, että ajon kulkua ja koiran työskentelyä voidaan mahdollisimman hyvin seurata ja arvioida. Kauaskin loittonevaa ajoa tulee seurata sitkeästi. Palkintotuomareiden suunnitelmallisella liikkumisella, peräänantamattomalla ponnistelulla ja taitavalla maastoon sijoittumisella sekä tiestöä ja kulkuneuvoja hyväksi käyttäen pyritään siihen, että palkintotuomareiden havainnot täydentävät toisiaan ja antavat oikean kuvan tapahtumien kulusta. Palkintotuomarit hakeutuvat havaintopaikoille niin kuin metsästäjät passipaikoille.

Palkintotuomarin tulee viipymättä selvittää, ajaako koira liikkeellä olevaa kettua vai jotakin muuta eläintä vai haukkuuko se vanhoilla jäljillä tai tyhjää. Hänen on pyrittävä näkemään ajettava ja koira sekä tekemään havaintoja niiden jäljistä.

Ryhmänjohtajalla on oikeus sulkea koira, kun ajolöysoyttä on kertynyt 20 minuutin ajan.

Palkintotuomarin tulee selvittää koiran ajotapa, ajovarmuus, haukkuominaisuudet, hukka- ja estetyöskentelyn laatu sekä koiran ajovaiheen aikana esittämät muutkin ominaisuudet. Jos koira alkaa haukkua suppealla alueella, on sen työskentely aina heti tarkistettava.

Vaikka palkintotuomarin on pyrittävä näkemään kettu ja koira pystyäkseen toteamaan etäisyyden ajettavaan, ei hän saa liikehtimisellään ja sijoittumisellaan häiritä ajettavaa tai koira.

Vaikka ajon aikana ei nähdä kettua tai sen jälkiä, katsotaan koiran ajaneen kettua, ellei palkintotuomareilla ole perusteltua syytä uskoa, että ajettava on ollut joku muu kuin kettu.

Jos ajo todetaan muun eläimen hauksi tai ajoksi, koira kytketään.

2.5. Sorkkaeläimen ajo

Jos koira koetteluajana alkaa ajaa sorkkaeläintä, on ryhmän jäsenten parhaansa mukaan koetettava saada koira kytketyksi. Mikäli se ei onnistu, ajoa seurataan koetteluajan päätyttyäkin eri havainnoin, vaikka ajoa ei kuultaisikaan, kunnes palkintotuomarit ovat vakuuttuneita siitä, johtaako ajo koiran sulkemiseen vai ei.

2.6. Vieraan koiran ajo

Jos vieraan koeryhmän koira ajaessaan saapuu koealueelle, palkintotuomarin tulee merkitä sen ajominuutit muistiin, mikäli se ei häiritse hänen varsinaista tehtävänsä eikä hänen ryhmässään koeteltavana olevan koiran toimintaa. Vieraan koiran ajoaika koskevat merkinnät luovutetaan ao. koeryhmän johtajalle tai ylituomarille ajoajan laskemista varten.

2.7. Kelin määrittely

Keli katsotaan lumikeliksi, kun koemaastossa on lunta niin paljon, että ketun jälkiä pystyy näön perusteella vaivatta lähes yhtäjaksoisesti seuraamaan siellä, missä haku ja ajo tapahtuvat. Kova lumikerros katsotaan myös lumikeliksi, vaikka ei jälkiä voikaan näön perusteella seurata.

Kelin määrittelevät maaston palkintotuomarit. Erimielisyyksien syntyessä tai epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee ylituomari.

3. ARVOSTELUKORTIN TÄYTTÄMINEN

3.1. Yleisohje

Palkintotuomarin tulee täyttää arvostelukorttinsa huolellisesti.

Palkintotuomareiden on merkittävä ennen kokeen alkua maastokorttiin koetta koskevat tiedot koemaastosta, -ajasta, koirasta ja koiranohjaajasta.

Arvostelukortin minuuttitaulukkoon palkintotuomari merkitsee nollan (0) kohdille kellonajan mukaiset tunnit pysyäkseen oikeassa ajassa.

Koiran arviointiin kuuluvat merkinnät tehdään suorituskohtaisesti heti, kun aihe on lopullisesti todettu. Tätä yleisohjetta noudattaen merkitään myös koiran irtilaskuajat, ajon alkaminen, ajettavan ja koiran näkeminen ja kaikki muut kokeen kulkuun liittyvät tapahtumat.

3.2. Ajon merkitseminen

Ajo merkitään minuuttitaulukkoon niin, että sen laatu voidaan siitä todeta: sujuva ajo yhtenäisellä viivalla (_____), katkonainen ajo katkoviivalla (- - - - -), yksittäiset haukahdukset pisteillä (.....) ja toisen tuomarin kortista ryhmätuomarin korttiin siirretty ajo sahaviivalla (^^^^^^). Tyhjä kohta merkitsee hukkaa tai katkoa.

Palkintotuomarin tulee pyrkiä mahdollisimman suureen tarkkuuteen ajon kulkua minuuttitaulukkoon merkitessään. Minuuttitaulukkoon merkitään hukan syy, mikäli se on saatu selville, sekä muutkin ajoa koskevat havainnot, kuten virheiden laatu ja tapahtuma-aika, näköhavainnot ketusta ja koirasta ja koiran työskentely vaikeissa maasto- ja estekohdissa.

3.3. Ominaisuudet ja lisätiedot

Koepäivän päätyttyä koiran ominaisuuksista annetaan numeroarvostelu ja merkitään lisätiedot. Numeroarvostelussa otetaan huomioon apusarakkeisiin tehdyt arvostelut ja lisätietoihin tehdyt merkinnät. Lopullinen arvostelunumero on tuomarin kokonaisarvio koiran ominaisuudesta koepäivän aikana.

Kukin palkintotuomari merkitsee ominaisuuspisteet täysillä numeroilla.

Ryhmän pisteiksi tulee tuomareiden antamien numeroiden keskiarvo.

Lisätiedot antavat tietoja ulkoisista olosuhteista, joissa koe on suoritettu, kuvaavat koiran ominaisuuksia ja ovat palkintotuomarin apuna ominaisuusnumeroa annettaessa.

Lisätietojen arvostelua varten on kohdassa 5. Yleisohje annettu yleisohjeita, joita palkintotuomarin tulee noudattaa lisätietoja antaessaan. Kukin palkintotuomari merkitsee lisätiedot täysillä numeroilla. Ryhmän numeroksi tulee tuomareiden antamien numeroiden keskiarvo.

4. KOIRAN OMINAISUUKSIEN ARVOSTELU

Yleistä

Ominaisuudet arvostellaan 1-10 pisteen arvoisiksi.

Erinomainen	9 tai 10
Erittäin hyvä	7 tai 8
Hyvä	5 tai 6
Välttävä	3 tai 4
Heikko	1 tai 2

Jos palkintotuomari ei pysty arvostelemaan jotain ominaisuutta, hän merkitsee arvostelusarakkeeseen viivan (-).

4.1. Haku

4.1.1. Hakuvarmuus ja tehokkuus

Arvostelussa otetaan huomioon vain koiran itsenäinen työskentely. On tarkkailtava, pystyykö koira hakemaan tulokseen johtavasti myös vaikeissa maasto-olosuhteissa sekä vanhoilta yöjäljiltä. Erityisen ansiokas on haku, joka johtaa tulokseen, samoin ajon jälkeen tapahtunut lisähaku. Takajälkeen jäljitys on arvostelussa alentava tekijä. Haku ja lisähaku arvostellaan yhtenä kokonaisuutena.

Erinomainen (9-10)

- koira löytää ketunjäljen itse ja lähtee sitä jäljittämään
- koira seuraa sitkeästi ketun yöjälkiä
- maasto-olosuhteet vaikeat
- ei välitä muiden eläinten jäljistä
- löytää ketunjäljen itse ja lähtee sitä jäljittämään
- haku tai lisähaku johtavat tulokseen

Erittäin hyvä (7-8)

- muuten erinomaisen kaltainen, mutta vähän vaikeuksia jäljittämisessä
- maastossa ei muiden eläinten jälkiä eikä esteitä
- koira lasketaan suoraan yöjäljelle

Hyvä (5-6)

- vaikeuksia jäljittämisessä
- koira lähtee takajälkeen eikä itse korjaa virhettään
- koira palaa kutsusta jäljelle oikeinpäin

Välttävä (3-4)

- jäljitysvaikeuksia
- jäljittää takajälkeen ja joudutaan hakemaan pois
- haku ei johda tulokseen

Heikko (1-2)

- koira ei pysty seuraamaan yöjälkeä

4.1.2 Hakunopeus ja eteneminen

Arvostelussa otetaan huomioon se jäljitysmatka ja –aika, jonka koira käyttää itsenäisesti ketun yöjäljellä. Erityisen hyvänä voidaan pitää nopeaa selviytymistä kaikista esteistä haun aikana. Hakua ja lisähakua tulee olla yhteensä vähintään 100 minuuttia. Suoritus riittää erinomaiseen edellyttäen, että on otettu lisähaku. Muuten lisähaku ei ole pakollinen. Varsinainen haku ja lisähaku arvostellaan yhtenä kokonaisuutena.

Erinomainen (9-10)

- etenee ripeästi yöjäljellä yli 5 km
- hakuaikaa kertyy lisähaun kanssa vähintään 100 minuuttia
- jäljittää pääasiassa laukkaamalla, selvittää tiet tai muun riistan jäljet

Erittäin hyvä (7-8)

- edellisen kaltainen
- jäljitysmatka yli 4 km
- hakuaikaa kertyy vähintään 80 minuuttia
- jäljittää pääasiassa ravaten
- tiet tai muun riistan jäljet hidastavat vähän jäljittämistä

Hyvä (5-6)

- jäljitysmatka yli 3 km
- hakuaikaa kertyy yli 60 minuuttia
- jäljittää pääasiassa ravilla
- tiet tai muun riistan jäljet hidastavat huomattavasti jäljittämistä

Välttävä (3-4)

- hakuaikaa kertyy yli 30 minuuttia
- jäljitysmatka yli 2 km
- jäljittää pääasiassa kävellen
- ei pysty jäljittämään muun riistan jälkikentässä

Heikko (1-2)

- erityisen lyhyt, alle 30 minuutin haku
- jäljitysmatka yli 1 km
- jäljittää vain kävellen

4.1.3 Metsästysinto ja hakusitkeys

Sitkeä hakutyöskentely ja yöjäljen selvittely ovat kaikissa olosuhteissa korottavia tekijöitä. Erityisen ansiokas on haku, joka johtaa tulokseen vaikeissakin olosuhteissa, samoin ajon jälkeen tapahtunut lisähaku.

Metsästysinnon puute alentaa arvosanaa ja jos koira on täysin haluton työskentelemään, suljetaan se kokeesta.

Erinomainen (9-10)

- seuraa sitkeästi yöjälkeä sekä selvittää esteet
- ei osoita metsästysinnon puutetta
- lähtee innokkaasti ajon jälkeen lisähakuun

Erittäin hyvä (7-8)

- muuten erinomainen, mutta lisähakua ei ole voitu kokeilla
- louheen päättynyt haku

Hyvä (5-6)

- muuten hyvä haku, mutta lisähakua ei ole kokeiltu, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus
- seuraa sitkeästi ja innokkaasti tuoreita jälkiä
- lisähakuun lähtö vähän halutonta

Välttävä (3-4)

- muuten innokasta, mutta kieltäytyy hyvissä olosuhteissa yöjäljestä
- normaaleissa olosuhteissa osoittaa haluttomuutta yöjälkien selvittelyssä
- hyvissä olosuhteissa lisähakuun lähtö halutonta

Heikko (1-2)

- kieltäytyy toistuvasti yöjäljestä tai ei lähde hyvissä olosuhteissa lisähakuun

4.1.4 Hakutyöskentelyn muut ominaisuudet

Hyvä tottelevaisuus ja yhteistyö koiranohjaajan kanssa sekä louheenmenon ilmoittaminen ja sopiva herättely ovat arvostelussa korottavia tekijöitä. Herättelyn tarkoituksena on tiedottaa kuuluvalla, mutta vähällä

äänennannolla, missä haku etenee. Herättely on sopivaa silloin, kun koira ketun yöjälkiä edetessä antaa yksittäisiä haukauksia tai tiedottavia haukkusarjoja muutaman minuutin välein. Herättely ei saa muistuttaa ajohaukkua. Jos hakuhaukahtelussa on ajomaisia piirteitä, on se hakulöysyyttä ja katsotaan virheeksi, joka enimmäkseen johtaa sulkemiseen.

Kettutyöskentelyssä kiinnostus muita eläimiä kohtaan on virhe, sitä suurempi mitä voimakkaampi ja mitä tuoremmat ketun jäljet ovat. Kiinnostus muita turkiseläimiä tai suurpetoja (mm. supikoira, näätä, susi, ilves) kohtaan arvostellaan lievemmin.

Erinomainen (9-10)

- koira ei ole kiinnostunut muista eläimistä
- tarvittaessa helposti kytkettävissä
- ilmoittaa selvästi louheenmenon, jos siihen tulee tilaisuus
- sopivaa herättelyä

Erittäin hyvä (7-8)

- muuten edellisen kaltainen
- louheenmenon ilmoittaminen puutteellista
- tarvittaessa kytkettävissä
- vähäistä herättelyä / ei herättele lainkaan

Hyvä (5-6)

- alkaa kesken ketun haun hakea tai ajaa muuta eläintä
- ei ilmoita louheenmenoa, vaikka olisi tilaisuus
- tarvittaessa kytkettävissä
- lievää hakulöysyyttä

Välttävä (3-4)

- alkaa toistuvasti hakea tai ajaa muuta eläintä
- kytkemisessä on vaikeuksia
- koira on tottelematon
- hakulöysyyttä

Heikko (1-2)

- kiinnostunut liiaksi muista eläimistä
- alkaa hakea tai ajaa sorkkaeläintä
- ei anna tarvittaessa kytkeä
- selvästi hakulöysä

4.2. Ajo

4.2.1 Ajon sujuvuus ja nopeus

Ansiota ovat nautittava, varma ajotapa, hyvä tuntuma ajettavaan, hyvä työskentely esteissä ja vaikeissakin olosuhteissa sekä sujuvan ja vauhdikkaan ajotavan ansiosta tarjoutuvat näköhavainnot.

Erinomainen (9-10)

- ajo vauhdikasta ja sujuvaa
- selvittää syntyneet hukat nopeasti
- hyvä yhteys ajettavaan

- kykenee pitämään ketun liikkeellä myös vaikeissa olosuhteissa
- ajaa normaaleissa olosuhteissa ripeällä laukalla
- louheen päättynyt yli 45 minuutin ajo

Erittäin hyvä (7-8)

- ajaa vauhdikkaasti ja melko sujuvasti normaaleissa olosuhteissa
- hukkatyöskentely innokasta ja nopeaa
- ajaa normaaleissa olosuhteissa enimmäkseen laukalla
- louheen päättynyt yli 30 minuutin ajo

Hyvä (5-6)

- ajo melko sujuvaa
- esteet hidastavat ajoa huomattavasti
- ajaa normaaleissa olosuhteissa enimmäkseen ravaten
- louheen päättynyt alle 30 minuutin ajo

Välttävä (3-4)

- ajaa hitaasti
- ajo jää koiran työskentelyvirheiden vuoksi alle 20 minuutin
- hukkatyöskentelyä hidastaa puurtaminen
- ajaa normaaleissa olosuhteissa enimmäkseen kävelyvauhtia

Heikko (1-2)

- työskentelyssä pahoja puutteista ajovauhdin, ajon sujuvuuden tai hukkatyöskentelyn suhteen
- ajo jää koiran työskentelyvirheiden vuoksi alle 10 minuutin
- ajaa normaaleissa olosuhteissa vain kävellen

4.2.2 Metsästysinto ja ajon muut ominaisuudet

Ansioita ovat hyvä metsästysinto myös vaikeissa olosuhteissa ja estetyöskentelyssä sekä hyvä yhteistyö ohjaajan kanssa sekä hallittavuus eri tilanteissa.

Erinomainen (9-10)

- erinomainen metsästysinto ja keskittymiskyky
- hyvä hukkien ja esteiden selvittämiskyky
- hyvä yhteys ajettavaan
- pystyy ajamaan tiellä
- ei ole kiinnostunut muista eläimistä
- hyvä tottelevaisuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa
- ilmoittaa tilaisuuden tullen ketun louheenmenon tai saavuttaa ajettavan

Erittäin hyvä (7-8)

- hyvä metsästysinto ja keskittymiskyky
- pystyy selvittämään hukat ja esteet
- hyvä tietyöskentely
- ei ole kiinnostunut muista eläimistä
- louheenmenon ilmoittamisessa puutteita
- ajosuoritus ei kaikilta osin täydellinen

Hyvä (5-6)

- tyydyttävä metsästysinto
- puutteita keskittymiskyvyssä
- koira on liian tiukka tai ajo katkonainen
- hukka- tai estetyöskentelyssä toivomisen varaa
- selviytyy tiehukista

Välttävä (3-4)

- välttävä metsästysinto
- hukka- tai estetyöskentelyssä selviä puutteita
- jää normaaleissa olosuhteissa paljon ketusta jälkeen
- vähäisetkin tiet haittaavat
- alkaa hakea tai ajaa muuta eläintä
- vähäistä ajolöysyyttä

Heikko (1-2)

- heikko metsästysinto
- alkaa toistuvasti hakea tai ajaa muuta eläintä
- alkaa hakea tai ajaa sorkkaeläintä
- koira ei hauku ajossa tai on ajolöysä
- ajo päättyy vähäiseenkin tiehen
- koiran kytkemisessä muun eläimen hausta tai ajosta vaikeuksia

4.3. Haukku

4.3.1. Haukun arvostelu

Haukkua arvosteltaessa arvioidaan haukun kuuluvuus ja haukun muut ominaisuudet vastaaviin apusarakkeisiin ja lisätietoihin ja arvioidaan haukkunumero niiden perusteella.

Kuuluvuus otetaan arvostelun perustaksi. Muista haukun ominaisuuksista annetut arvioinnit joko korottavat tai alentavat haukkunumeroa.

Hyvän haukkunumeron (5-6) edellytyksenä kuitenkin on, että haukun kuuluvuus on niin hyvä, että ajon kulkua pystyy haukun perusteella vaivatta seuraamaan.

Mikäli ajoa ei ole tai sitä ei kuulla, käytetään numeron sijasta viivaa.

Kuuluvuus 1-5

Kuuluvuus on haukun tärkein ominaisuus. Arvioinnissa on otettava huomioon etäisyys, jolta havaintoja tehdään sekä ulkoiset olosuhteet kuten maaston muoto ja sen peitteisyys, tuuli ja sen suunta sekä lumipeite.

Haukun muut ominaisuudet 1-5

Arvioidaan haukun kertovuus, intohimoisuus, tiheys, äänien määrä ja sukupuolileima.

Kertovuudella tarkoitetaan sitä, että koiran äänenannosta voidaan päätellä ajettavan ja koiran välinen etäisyys.

Intohimoisuus ilmentää ajotapahtuman kiihkeyttä, railakkuutta ja jännitystä. Intohimoinen haukku tekee ajosta nautittavaa kuunneltavaa.

Haukun tiheydellä tarkoitetaan sitä, kuinka vuolaasti koira antaa ääntä.

Äänien määrää arvioitaessa määritellään, kuinka monta eri ääntä haukussa on.

Sukupuolileimalla tarkoitetaan sitä, että haukun perusteella voidaan äänen korkeudesta riippumatta päätellä, onko kyseessä uros vai narttu.

4.4. Herkkyyden arviointi ja ajoksi hyväksyttävä haukku sekä ajolöysyys

Koiran herkkyyssaste määräytyy sen mukaan, kuinka vanhalle pakojäljelle se antaa ääntä. Hajun voimakkuuteen vaikuttavat jäljen iän lisäksi myös keli- ja sääsuhteet. Koira on pidettävä herkkänä, jos se normaaleissa olosuhteissa antaa hyvin ääntä puoli tuntia vanhalle jäljelle. Ketun pakojäljellä haukkumista ei katsota löysyydeksi, vaikka jälki olisi yli puolen tunnin ikäinen, jos koira etenee varmasti.

Herkäksi todetun koiran haukusta hyväksytään ajoksi vain sujuvasti edenneet ajon osat. Tiukalta koiralta voidaan hyväksyä ajoksi kaikki etenevän ajon haukahdukset.

Ajolöysyyttä koira osoittaa haukkuessaan jo ajamallaan ketun jäljellä tai hukan aikana ilman jälkeä tai haukkuessaan normaaleissa olosuhteissa yli 30 minuuttia vanhalle jäljelle, jota se ei kuitenkaan pysty varmasti etenemään, sekä ajaessaan takajälkeen.

Lyhyttä, alle yhden minuutin takajälkeen ajoa ei katsota löysyydeksi, jos koira itse korjaa virheensä.

Liian tiukkana on pidettävä koira, joka normaaleissa olosuhteissa antaa ääntä ainoastaan alle viisi minuuttia vanhalle ketun pakojäljelle.

Koira on sopivan herkkä kun se antaa ääntä alle puoli tuntia vanhalle jäljelle ja äänenanto vaihtelee ajettavana olevan ketun etäisyyden mukaan.

4.5. Ajopisteet

Koiran ajoaikaan lasketaan jokainen minuutti, jonka aikana on kuultu ajoksi hyväksytyä haukkua.

Ajopisteitä annetaan suhteessa koiran saamaan ajoaikaan, ajoajan pistetaulukon (4.5.1) mukaisesti. Ajon päättyessä louheen tai muuhun vastaavaan paikkaan, josta koira ei voi itse saada kettua liikkeelle, annetaan ajopisteitä louheen päättyneen ajon pistetaulukon (4.5.2) mukaisesti.

Jos koiralla on ollut useampia ajoja, lasketaan ajoajan pisteet niiden kokonaisuudesta. Louheen päättyneistä ajoista tulevat pisteet lisätään muun ajoajan pisteisiin.

Jos koirassa todetaan ajolöysyyttä, vähennetään todettu ajolöysyysaika ajoajasta.

Jos ajo päättyy kohtuuttoman häiriön vuoksi, voidaan taulukon mukaisia pisteitä korottaa kolmella (3) pisteellä. (1 kerran.)

Jos koira saavuttaa ajettavan ketun, voidaan louheen päättyneen ajon pistetaulukon (4.5.2.) mukaisia pisteitä

korottaa kolmella (3) pisteellä. (1 kerran.)

Ajoajasta saatavien pisteiden summa on aina enintään 30 pistettä.

4.5.1. AJOAJAN PISTETAULUKKO

Ajo min	Pisteet	Ajo min	Pisteet	Ajo min	Pisteet	Ajo min	Pisteet
1	0,25	31	7,75	61	15,25	91	22,75
2	0,50	32	8,00	62	15,50	92	23,00
3	0,75	33	8,25	63	15,75	93	23,25
4	1,00	34	8,50	64	16,00	94	23,50
5	1,25	35	8,75	65	16,25	95	23,75
6	1,50	36	9,00	66	16,50	96	24,00
7	1,75	37	9,25	67	16,75	97	24,25
8	2,00	38	9,50	68	17,00	98	24,50
9	2,25	39	9,75	69	17,25	99	24,75
10	2,50	40	10,00	70	17,50	100	25,00
11	2,75	41	10,25	71	17,75	101	25,25
12	3,00	42	10,50	72	18,00	102	25,50
13	3,25	43	10,75	73	18,25	103	25,75
14	3,50	44	11,00	74	18,50	104	26,00
15	3,75	45	11,25	75	18,75	105	26,25
16	4,00	46	11,50	76	19,00	106	26,50
17	4,25	47	11,75	77	19,25	107	26,75
18	4,50	48	12,00	78	19,50	108	27,00
19	4,75	49	12,25	79	19,75	109	27,25
20	5,00	50	12,50	80	20,00	110	27,50
21	5,25	51	12,75	81	20,25	111	27,75
22	5,50	52	13,00	82	20,50	112	28,00
23	5,75	53	13,25	83	20,75	113	28,25
24	6,00	54	13,50	84	21,00	114	28,50
25	6,25	55	13,75	85	21,25	115	28,75
26	6,50	56	14,00	86	21,50	116	29,00
27	6,75	57	14,25	87	21,75	117	29,25
28	7,00	58	14,50	88	22,00	118	29,50
29	7,25	59	14,75	89	22,25	119	29,75
30	7,50	60	15,00	90	22,50	120	30,00

4.5.2. LOUHEEN PÄÄTTYNEEN AJON PISTETAULUKKO

Ajo min	Pisteet	Ajo min	Pisteet	Ajo min	Pisteet	Ajo min	Pisteet
1	0,70	21	14,70	41	22,98	61	26,58
2	1,40	22	15,40	42	23,16	62	26,76
3	2,10	23	16,10	43	23,34	63	26,94
4	2,80	24	16,80	44	23,52	64	27,12
5	3,50	25	17,50	45	23,70	65	27,30
6	4,20	26	18,20	46	23,88	66	27,48
7	4,90	27	18,90	47	24,06	67	27,66
8	5,60	28	19,60	48	24,24	68	27,84
9	6,30	29	20,30	49	24,42	69	28,02
10	7,00	30	21,00	50	24,60	70	28,20
11	7,70	31	21,18	51	24,78	71	28,38
12	8,40	32	21,36	52	24,96	72	28,56
13	9,10	33	21,54	53	25,14	73	28,74
14	9,80	34	21,72	54	25,32	74	28,92
15	10,50	35	21,90	55	25,50	75	29,10
16	11,20	36	22,08	56	25,68	76	29,28
17	11,90	37	22,26	57	25,86	77	29,46
18	12,60	38	22,44	58	26,04	78	29,64
19	13,30	39	22,62	59	26,22	79	29,82
20	14,00	40	22,80	60	26,40	80-120	30,00

5. LISÄTIEDOT

Yleisohje

Vain todettua arvostellaan. Numeroiden on oltava oikeassa suhteessa annettuihin ominaisuuspisteisiin. Arvostelu käsittää koko päivän tapahtumat ja olosuhteet.

Kumpikin palkintotuomari tekee arvioinnin erikseen seuraavaa pääsääntöä noudattaen, ellei jäljempänä ole toisin määritelty:

- 5 = erinomainen (t)
- 4 = erittäin hyvä (t)
- 3 = hyvä (t)
- 2 = välttävä (t)
- 1 = heikko (t)

Palkintotuomari merkitsee lisätiedot rastilla tai täysillä numeroilla. Ryhmän numeroksi tulee tuomareiden antamien numeroiden keskiarvo.

Olosuhteet

- 11. Paljas maa
- 12. Lumikeli, lumikerroksen paksuus sentteinä
- 13. Kuiva keli
- 14. Koste keli
- 15. Lämpötila, asteluku merkitään

Olosuhteet merkitään muuten rastittamalla, mutta lumikerroksen paksuus ja lämpötila numeroilla.

Haku ilman yöjälkeä

21. Metsästysinto

Pääsäännön mukaisesti.

22. Laajuus

Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono.

- 5 = yleensä yli 1000 m
- 4 = 600-1000 m
- 3 = 300-600 m
- 2 = 100-300 m
- 1 = yleensä alle 100 m

Työ yöjäljellä

31. Metsästysinto

Pääsäännön mukaisesti.

32. Vainuamistapa

Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava, ottamatta kantaa, mikä on hyvä tai huono.

- 5 = täysin ilmavainuinen
- 4 = enimmäkseen ilmavainuinen

- 3 = vaihteleva
- 2 = enimmäkseen jälkitarkka
- 1 = täysin jälkitarkka

33. Herättely ja hakulöysyys

- 5 = ei herättele
- 4 = vähäistä herättelyä
- 3 = sopivaa herättelyä
- 2 = vähäistä hakulöysyyttä
- 1 = runsasta hakulöysyyttä

34. Herättelyn ja hakulöysyyden laatu

- 5 = ilmoittaa jäljen löytymisen
- 4 = yksittäisiä haukahduksia harvakseltaan
- 3 = haukkusarjoja harvakseltaan
- 2 = antaa jatkuvasti ääntä edetessään jäljellä
- 1 = äänenanto muistuttaa ajoa

35. Takajälkeen jäljitys

- 3 = jäljittää takajälkeen, mutta korjaa itse virheensä
- 2 = jäljittää takajälkeen, tulee kutsumalla pois
- 1 = jäljittää takajälkeen ja joudutaan hakemaan pois

Muita numeroita ei käytetä.

36. Yöjäljen löytötapa

- 2 = koira löytänyt omatoimisesti yöjäljen
- 1 = koira laskettu yöjäljelle

Muita numeroita ei käytetä.

37. Yöjäljellä seurattu matka

- 5 = yli 10 km
- 4 = 5-10 km
- 3 = 3-5 km
- 2 = 1-3 km
- 1 = alle 1 km

Ajotapa

41. Nopeus

Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono.

- 5 = erittäin nopea
- 4 = nopea
- 3 = keskinkertainen, normaali
- 2 = hidas
- 1 = erittäin hidas

42. Sujuvuus

Arvioinnissa otetaan huomioon sellainen hukkien ja katkojen määrä, joka on aiheutunut koiran työskentelyvirheiden takia. Lisäksi tulee erottaa harvahaukkuisuus katkonaisuudesta, sillä harvahaukkuisen koiran ajo voi edetä ja sujua hyvin.

- 4 = erittäin sujuva, ei hukkia
- 3 = sujuva, hukkien ja katkojen määrä vähäinen
- 2 = katkonainen, hukkien ja katkojen osuus 1/3 ajoajasta
- 1 = erittäin katkonainen, hukkien ja katkojen osuus yli puolet ajoajasta

43. Vainuamistapa

- 5 = täysin ilmapainuinen
- 4 = enimmäkseen ilmapainuinen
- 3 = vaihteleva
- 2 = enimmäkseen jälkitarkka
- 1 = täysin jälkitarkka

44. Ajolöyisyys ja takajälkeen ajo

- 4 = haukahtelee hukalla
- 3 = kertaa ajettua jälkeä
- 2 = ajaa takajälkeen
- 1 = suljetaan löyisyyden takia

Työ hukalla

51. Tehokkuus hukkatyöskentelyssä

Pääsäännön mukaisesti.

Haukku

60. Kuuluvuus

- 5 = erinomainen
- 4 = erittäin hyvä
- 3 = hyvä
- 2 = välttävä
- 1 = heikko

61. Kertovuus (vaatii näköhavainnon)

- 5 = erinomainen
- 4 = erittäin hyvä
- 3 = hyvä
- 2 = välttävä
- 1 = heikko

62. Intohimoisuus

- 5 = erinomainen
- 4 = erittäin hyvä
- 3 = hyvä
- 2 = välttävä

1 = heikko

63. Tiheys

5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

64. Äänien määrä

5 = täysin moniääninen
4 = enimmäkseen moniääninen
3 = kaksiääninen
2 = enimmäkseen yksiääninen
1 = yksiääninen

65. Sukupuolileima

5 = täysin selvä
4 = selvä
3 = epäselvä
2 = virheellinen
1 = täysin virheellinen

66. Havainnot herkkyydestä (vaatii näköhavainnon)

Arvostelun tulee olla enemmän ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono.
Suurin havaittu etäisyys ajettavaan haukkuen tapahtuvassa ajossa.

5 = yli 20 min
4 = 15-20 min
3 = 10-15 min
2 = 5-10 min
1 = alle 5 min

Muut ominaisuudet ja koetapahtumat

71. Tietyöskentely

5 = erinomainen tiellä ajotaito ja tiehukkien selvittämiskyky
4 = pystyy ajamaan liikennöidyllä tiellä
3 = selvittää tiehukat
2 = ajo päättyy liikennöityyn tiehen
1 = ajo päättyy vähäiseenkin tiehen normaaleissa olosuhteissa

72. Muiden eläinten ajo

5 = ei kiinnostunut muista eläimistä
4 = karkottaa ja ajaa jonkin matkaa ja tulee itse pois
3 = ajaa, tulee kutsumalla pois
2 = ajaa, eikä saada kutsumalla pois
1 = ottaa ajon kylmenneeltä jäljeltä, aja kiinteästi eikä saada kutsumalla pois

Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuskohtaan merkitään, mistä eläimestä on kysymys.

73. Hallittavuus

- 5 = tulee ajosta kutsumalla (näkymättömistä)
- 4 = tulee hukalta tai yöjäljeltä kutsumalla (näkymättömistä)
- 3 = tulee kutsumalla ollessaan ohjaajan lähituntumassa näköetäisyydellä
- 2 = ei tule kutsumalla
- 1 = ei antaudu kiinni

74. Louheen menon ilmoittaminen

- 5 = noutaa kuljettajan ja näyttää louhen
- 4 = jää louhelle ja ilmoittaa sen haukkumalla
- 3 = haukahtaa louhella, mutta jättää sen
- 2 = ilmaisee louheenmenon eleillään
- 1 = ei ilmaise millään tavalla

75. Ajo kuulumattomissa

- 5 = ajo kuulumattomiin, koiraan ei saatu yhteyttä ajotyöskentelyajan sisällä
- 4 = ajo kuulumattomissa yli 91 min
- 3 = ajo kuulumattomissa 61-90 min
- 2 = ajo kuulumattomissa 31-60 min
- 1 = ajo kuulumattomissa alle 30 min

76. Ajon päättymisen syy

- 5 = koira saavutti ajettavan
- 4 = ajo päättyi louheen
- 3 = ajo päättyi kohtuuttomaan häiriöön
- 2 = loppuhukan syy tuntematon
- 1 = koira kytketty ajosta

77. Suurpetohavainto

- 4 = susi
- 3 = karhu
- 2 = ahma
- 1 = ilves

78. Ajettavan ketun toteaminen

- 2 = näköhavainto
- 1 = jälkihavainto

Muita numeroita ei käytetä.

79. Ampumatilaisuus

Merkitään ampumatilaisuuksien määrä (kpl).

6. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto Suomen Ajokoirajärjestön esityksestä.

Liite 1

Ketunajokokeen ylituomarin ohjeet

1. Ylituomarin kelpoisuusvaatimukset

Ketunajokokeen ylituomarin on täytettävä ketunajokokeiden sääntöjen kohdan 6 mukaiset kelpoisuus- ja jäsenyysvaatimukset. Ylituomarin tulee olla toiminut ketunajokokeiden tuomari tehtävissä kuluva tai edellisen koekauden aikana tai osallistunut ylituomareiden jatkokoulutukseen kuluva tai edellisen vuoden aikana.

2. Ylituomareiden tehtävät

Ylituomarin tehtävänä on valvoa ja tarkistaa, että kokeessa tarkoin noudatetaan Kennelliiton hyväksymiä ketunajokokeiden sääntöjä ja ohjeita.

- 1) Onko kokeeseen osallistuvat koirat ilmoitettu sääntöjen mukaisesti?
- 2) Onko koirien osallistumisoikeudet ketunajokokeiden sääntöjen kohdan 3 mukaiset?
- 3) Onko selvitetty, miten tavoitetaan päivystävä eläinlääkäri?
- 4) Tarkistettava, onko palkintotuomarien tuomarikortit ja jäsenyydet sääntöjen 7 kohdan mukaiset. Palkintotuomarikortti ja jäsenyyden voimassaolo on pystyttävä todistamaan ja niistä tehdään merkintä koirakohtaiseen pöytäkirjaan.
- 5) Valvottava, että koirien arvonta maastoihin suoritetaan oikein. Mikäli ilmenee voittamattomia järjestelyvaikeuksia, ylituomarilla on oikeus arvonnin jälkeenkä siirtää palkintotuomareita ryhmästä toiseen. Ennen lopullista arvonnin tulosten julkaisemista on aina tarkistettava palkintotuomareiden jääviyskysymykset ja kysyttävä: onko palkintotuomarien sijoittamisessa kenelläkään mitään huomauttamista?
- 6) Osallistujien nähtävänä tulee kokeen keskuspaikalla olla kartta, johon maastot on merkitty. Karttaa hyväksikäyttäen voidaan selvittää erikoisten maasto-olosuhteiden huomioon ottamista kokeen aikana.
- 7) Ylituomarikokelaan suhteen menetellään, kuten koulutusohjeissa on sanottu.

Arvostelun yhdenmukaisuuden varmistaminen

Ylituomarin tulee huolehtia siitä, että arvostelu kokeessa tulee mahdollisimman yhdenmukaiseksi ja oikeaksi. Ennen koetta hänen on otettava selkoa palkintotuomarien pätevyydestä ja maastotuntemuksesta. Ylituomari, yhdessä koetoimikunnan kanssa, määrää koemaastot kullekin palkintotuomarille ja nimeää kuhunkin ryhmään ryhmänjohtajan. Palkintotuomarien sijoittamisessa ryhmiin on otettava huomioon palkintotuomarien pätevyys, liikkumiskyky ja maastotuntemus yms. seikat, jotta he tulevat sijoitetuksi maastoihin ja ryhmiin tarkoituksenmukaisella tavalla. Elleivät palkintotuomarit tunne koemaastoa riittävästi, tulee kokeiden järjestäjien varata maasto-opas.

Ylituomarin tulee pitää kokeiden alussa enintään 20 min kestävä ylituomarin puhuttelu, johon palkintotuomareiden ja koiranohjaajien tulee osallistua. Poissaoloon oikeuttaa vain ylivoimainen este. Puhuttelussa ylituomari kertoo kokeen sääntöjä ja palkintotuomareiden ohjeita sekä antaa neuvoja ja ohjeita arvostelun yhtenäistämiseksi.

Ylituomari kutsuu palkintotuomarit tarpeen vaatiessa neuvotteluihin lisäohjeiden antamista varten.

Ylituomarin tulee pyrkiä maastossa yhteyteen muutaman, vähintään kahden, tuomariryhmän kanssa siitä etukäteen ilmoittamatta, ja hänen tulee tarkkailla koetapahtumia voidakseen tarkistaa palkintotuomareiden suorittamaa arvostelua.

3. Arvostelukorttien vastaanotto

Ylituomari ottaa vastaan palkintotuomarien arvostelukortit, kuulee mahdollisesti selventävät koeselostukset, tarkistaa arvostelukortit ja hyväksyy tapahtuneet arvioinnit sekä vahvistaa palkintosijan. Siinä tapauksessa, että hän koirien toimintaa seurattuaan tai palkintotuomarien selostukset kuultuaan on vakuuttunut siitä, että arviointi ei ole oikeassa suhteessa kokeen suoritukseen, on hänellä velvollisuus muuttaa palkintotuomareiden arvostelua.

4. Koirakohtaiset pöytäkirjat

Ylituomari tarkistakoon, että sihteeri tekee koirakohtaisiin pöytäkirjoihin kaikki merkinnät ja laskelmat oikein. Koiran ohjaajille kuuluvat kappaleet annetaan heille tarkistettavaksi ennen kokeen päättämistä.

5. Kokeen päätös

Ylituomari selvittää koiranohjaajille ja palkintotuomareille kokeessa tekemiään havaintoja, julistaa kokeen tulokset, jakaa palkinnot ja päättää kokeen.

Liite 2

Koekauden kestävän ketunajokokeen järjestämisohje

Hyväksytty Kennelliitossa 21.2.2023

1. Koe kestää koko koekauden 20.8. - 28. 2. (29.2.)
2. Koekauden kestävissä kokeissa on käytettävä paikanninta. Ylituomarin sekä palkintotuomareiden on voitava käyttää paikanninta koko kokeen ajan varmistukseksi arvostelun kaikissa kohdissa.
3. Kokeen järjestäjänä toimii kennelpiiri. Kennelpiiri voi siirtää kokeen käytännön järjestelyt esimerkiksi piirinsä alueella toimivalle yhdistykselle.
4. Kennelpiiri nimeää koekaudelle kokeen vastaanottavat ylituomarit.
5. Kokeeseen ilmoittaudutaan kennelpiirin nimeämälle ylituomarille järjestäjän määräämällä tavalla, kuitenkin viimeistään koepäivää edeltävänä päivänä.
6. Ilmoittautuminen tehdään sen kennelpiirin nimeämälle ylituomarille, minkä alueella arvostelu aloitetaan.
7. Ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden ja palkintotuomariryhmän arvostelukelpoisuuden sekä määrää irtilaskuajan. Tarvittaessa ylituomari ohjeistaa palkintotuomariryhmän.
8. Koemaaston tulee sijaita sellaisella etäisyydellä ylituomarista, että hänellä on mahdollisuus valvoa koetta. (korkeintaan noin 100 km maanteitse)
9. Koepäivän päätyttyä ryhmätuomari antaa puhelimitse ylituomarille selvityksen kokeen kulusta.
10. Kokeen purkutilaisuus pyritään pitämään välittömästi, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa suorituksesta. Ylituomari tarkastaa koiran rokotukset ja tunnistusmerkinnän. Tulos on voimassa, kun ylituomari on vahvistanut sen.
11. Jokainen koesuoritus on erillinen koe, josta täytetään koirakohtainen pöytäkirja ja koepöytäkirja. Koirakohtaisen pöytäkirjan kohtaan sijoitus, merkitään - / KK.
12. Koejärjestäjän tulee huolehtia siitä, että koetulokset julkaistaan.

Tällä järjestämisohjeella täsmennetään ketunajokokeen sääntöjen 9.1 kohta Koekauden kestävä koe.

MUUT OHJEET

PAIKANNUSLAITTEEN KÄYTTÖ ARVOSTELUN APUVÄLINEENÄ AJOKOKEESSA/KETUNAJOKOKEESSA
voimaan 1.8.2017

Yleistä:

Tuomariryhmän on ensisijaisesti pystyttävä seuraamaan koiran työskentelyä niin tuntumassa, ettei apuvälineitä

tarvita arvostelussa.

Paikannuslaite auttaa tuomariryhmää pääsemään koiran tuntumaan.

Paikannuslaitteen käyttö arvostelun tukena vaatii sen, että vähintään toinen tuomareista tuntee laitteen käytön. Tuomarin on itse todettava tapahtumat laitteesta.

Ennen irtilaskua koiranohjaaja päättää, käytetäänkö paikannuslaitetta arvostelun apuvälineenä. Mikäli paikannuslaitetta käytetään apuvälineenä, se tapahtuu tuomareiden päätöksen mukaisesti. Merkintä paikannuslaitteen käytöstä arvostelukorttiin.

Paikannuslaitetta käytetään arvostelun apuvälineenä koiran haun ja haukun arvostelussa, sekä ajon seuraamiseen erityistapauksissa.

Haun seuraamisessa voidaan todeta haun laajuus ja milloin koira löytää yöjäljen. Haukun arvostelun tukena voidaan todeta haukun kuuluvuus. On kuitenkin huomioitava tuulen suunta, maaston muoto, metsän tiheys ja laatu, sekä onko puissa lunta. Tapahtumat ovat kuitenkin kaikissa tapauksissa todennettava maastossa ilman apulaitteita.

Ajon seuraaminen paikannuslaitteesta:

Tuomariryhmän on todettava ennen koiran irtilaskua, että puhelimesta soitettava numero toimii koekoiran pantaan.

Tuomariryhmän on kaikin tavoin pyrittävä asettumaan maastoon niin, että kuulevat koiran ajon koko koe-erien ajan, sekä pystyvät seuraamaan koiran työskentelyä.

Mikäli olosuhteista tai muista seikoista johtuen koiran ajo etenee kuulumattomiin, voidaan koiran paikannuslaitteeseen soittaa. Tuomari kuuntelee ajon puhelimesta ja tekee merkinnät maastokorttiin. Tuomariryhmä merkitsee tarkasti maastokorttiin minkä kohdan ajosta ovat kuunnelleet puhelimella.

Ajoksi ei hyväksytä haukunilmaisimen eikä haukkulaskurin ilmaisemaa haukkutietoa.

Mikäli koiran ajoa ei koe-erän aikana kuulla muuten kuin paikannuslaitteeseen soittamalla, ei sitä hyväksytä ajoksi. Kulunut aika luetaan haku aikaan.